

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

„Welzalig die Gij verkiest...”

Het woord 'uitverkiezing' is voor veel mensen een verschrikking. Zij hebben daarbij noodlotsgedachten en ze zouden willen dat dat gevreesde onderwerp niet in de bijbel voorkwam.

Maar het komt er wél in voor. En niet eens zo zelden. In het Oude en in het Nieuwe Testament. Waarom toch? Wil de bijbel ons er werkelijk de stuipen mee op het lijf jagen? Dat kan toch niet? Zeker niet als je gelooft dat de bijbel het woord van God is? Van die God die we mogen kennen als de God van liefde en genade.

Ik wil in dit korte ogenblik een poging doen om dat woord 'uitverkiezing' als een lief geheim in uw oor te fluisteren.

Ik kies daarvoor een psalm. Want zeker het geliefde psalmboek zal ons toch geen kwaad kunnen doen.

Ik lees het begin van psalm 65, de verzen 1-5:

Eerbiedige vreugde, zo zou ik de stemming van dit psalmbegin willen typeren. Of, zoals de psalm zelf zegt: een lofzang in stilheid. Dat is precies de sfeer die bij de verkiezing past. Eerbiedige vreugde, een stille lofzang, omdat de hoge God iets goeds met ons voor heeft.

Ja, zegt u, maar dat is nou juist de vraag: 'iets goeds met ons voorheeft'. Heeft de hoge God iets goeds met mij voor? Zeker, er staat: „welzalig die Gij verkiest en doet naderen, opdat hij wone in uw voorhoven”. Ja, dat staat er wel maar weet u, dominee, ik hoor daar eigenlijk meer een verzuchting in. Ik hoor er in dat deze dichter met een zekere jaloersheid verzucht: Welzalig, goed af is hij die God verkiest en doet naderen, ja, nou en òf!, maar of ik dat ben...? Dat is nou maar precies de vraag. Dat stáát er ook helemaal niet.

Toch meen ik in staat te zijn over juist deze zaligspreking iets

**DOOR
H. DE JONG
AMSTERDAM**

te zeggen dat u nog niet wist en dat u kan bemoedigen. „Welzalig die Gij verkiest en doet naderen”. Weet u: degene die in Israël verkoren was zodat hij mocht naderen, dat was in de eerste plaats Aäron, de hogepriester, en degenen die hem na zijn dood zijn opgevolgd. In de bekende geschiedenis van de opstand van Korach, Dathan en Abiram komen wij die woorden precies zo tegen. Mozes zegt daar tot Korach die opstandig naar het priesterschap streeft: „die Hij verkiezen zal, die zal Hij tot Zich doen naderen”. En dat blijkt dan tenslotte Aäron te zijn, wiens staf (weet u wel?) ten teken van zijn verkiezing in één nacht bloeide en vrucht droeg. U kunt die geschiedenis vinden in Numeri 16 en 17.

We mogen dus bij die bekende woorden van Psalm 65:5: „Welzalig die Gij verkiest en doet naderen”, met name aan Aäron, aan de priester, denken. Hij is de verkorene bij uitstek, die de Here tot zich doet naderen en in zijn voorhoven doet wonen.

Maar (en nu komt wat u denklijk nog niet wist) die priester, die verkoren priester, die werd niet enkel voor zichzelf verkozen. Natuurlijk niet. Zijn verkiezing was een ambtelijke verkiezing, dat wil zeggen: ze kwamen goede aan het hele volk. Aäron was een spiegel waarin Israël zijn eigen verkiezing mocht zien.

Als de Israëliet Aäron het heilighdom zag binnengaan om 'te naderen', om in de tegenwoordigheid van de Here God te mogen verkeren, en die Israëliet geloofde in het verzoeningswerk dat Aäron daar binnen ging verrichten, dan mocht hij geestelijk mee naar binnen. Dan was hij 'in' Aäron mee verkoren. Dan breidde Aäron's verkiezing zich tot hem uit.

Maar omgekeerd: wie Aärons dienst afwees, plaatste zich daarmee buiten de lichtkring van diens verkiezing.

U moet eens letten op vers 4 van de psalm dat aan dat woord over de verkiezing voorafgaat. „Ongerechtigheden hadden de overhand over mij; onze overtredingen – Gij verzoent ze”.

Hier heb je de verzoeningsdienst die Aäron op last van de Here God verrichtte. In deze woorden zie je eigenlijk Aäron op grote verzoendag het heilige der heiligen binnengaan. Tot vóór het verzoendeksel, waarop hij 't bloed sprenkelde.

En als de gelovige Israëliet dat meemaakte, dan werd hij vervuld met verwondering over Gods genade. Die verwondering trilt ook door in deze psalm. Van Gods genade ging dat uit dat Israël ondanks zijn zonden toch volk van God mocht zijn en blijven. De Here zelf bracht over die zonden verzoening tot stand. Daardoor hadden die ongerechtigheden niet langer de overhand. Gods verkiezing nu van Aäron, dat was zijn goddelijke ja tegen deze weg van de verzoening, die weg die iedere Israëliet gelovig mocht gaan. De Here God koos de hogepriester van Israël en sprak daarmee zijn welgevallen uit over wat die hogepriester ambtelijk verrichtte. God zei daarmee tot het volk: deze is mijn geliefde priester; houdt u aan hem, nadert door hem!

Aäron, de hogepriester, dat begrijpt u intussen wel, is een beeld van de Here Christus, de hogepriester bij uitstek die de werkelijke verzoening teweeg heeft gebracht door zijn offer op Golgotha.

'Welzalig die Gij verkiest en doet naderen', dat heeft dus betrek-

Inhoud

- 259 Drs H. de Jong,
Welzalig die Gij verkiest
- 250 C. J. de Leur,
Een kleine gemeente...
hoe moet dat? (2)
- 251 Ds A. H. Algra,
Pastorale Notities
- 251 P. C. van Wijk,
Terloops...
- 252 D. W. L. Milo,
In geuren en kleuren
- 253 C. Huizinga,
De diaken als bedienaar
van het Woord (3 - slot)
- 254 Drs O. Mooiweer,
Persschouw

king op Aäron, maar over hem heen ook op Jezus Christus. En via de Here Jezus gaat die verkiezing dan over op ieder die zich aan de Heiland houdt, in Hem gelooft, de weg gaat die Hij naar de Vader gelegd heeft.

Let wel: ieder. Uit Israël en van buiten Israël. Want dit geweldige heeft niet tot Israël beperkt kunnen blijven. Dat was in het Oude Testament al bekend. Vandaar dat de psalm in vers 3 zegt: „Tot U komt al wat leeft”. Vindt u dat niet opvallend dat vlak in de buurt van het woord 'verkiezing' de deur naar God toe zo wereldwijd wordt opengezet: tot U komt al wat leeft? Daar zit niets zuinigs in, dit is even ruim als dat bekende woord van Jezus: „Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar 't eeuwige leven hebbe” (Johannes 3:16).

Al wat leeft, een ieder, mag over de levende weg Christus tot de Vader komen.

In dat licht en met die ruimte voor ogen mag u dus die bekende woorden van de psalm lezen:

„Welzalig die Gij verkiest en doet naderen”. Welzalig Aäron, welzalig Christus, want wat staat in deze hogepriester de deur wagenwijd open! En daarom: welzalig ieder die via deze verkorene nadert!

Het is heel opvallend dat als de Schrift over de verkiezing begint te spreken, vóór Aäron als de verkorene des Heren genoemd wordt. Echt, de eerstgenoemde verkorene des Heren in de bijbel, dat is Aäron. Opvallend!

Zeker, er wordt dan verderop in de Schrift ook over de verkiezing van Israël, van de gemeente, van de gelovigen afzonderlijk gesproken en daarin sta je dan inderdaad voor die raadslachtige voorkeur van God: waarom deze wel en die niet? Een vraag die we allemaal wel eens stellen en waar we dan de tanden op stuk kunnen bijten. Wie zijn wij toch wel helemaal tegenover Gods eeuwige predestinatie.

De Schrift lost dat raadsel niet op. We staan daarin voor de hoge majesteit van God en de Schrift laat ons daar ook staan, vindt dat zelfs bij tijd en wijlen goed voor ons. Maar de bijbel doet wel iets anders. Hij begint met de verkiezing van Aäron, dat is: hij begint eigenlijk met de verkiezing van Christus, en zegt daarmee: wat voor raadsels er ook rondom de uitverkiezing hangen, aan deze klaarte mag je in ieder geval niet voorbijzien, dat God Christus verkoren heeft en gezegd heeft: „deze is mijn Zoon, de uitverkorene, hoort naar Hem” (Lukas 9 : 35). Mijn voorkeur is geen willekeur.

Op dat kompas mogen we varen en komen we ook thuis: hoort naar Hem! Dan bent u in Zijn gezelschap, dan bent u in Hem verkoren.

De Schrift verbindt de uitverkiezing dus heel sterk aan Christus en zijn verzoeningswerk. Dat moeten we ons voor gezegd houden. De bijbel is zelf zo pastoraal mogelijk als 't over dit moeilijke onderwerp gaat. Ontegengesprek zit er iets dreigends en ontzagwekkends in dat verkiezingswoord uit Psalm 65, maar van de andere kant: wat schittert er een stralend en uitnodigend licht vanaf! Wonderlijk dat dat allebei waar is! 'Obscur' en 'clair' in een!

Een kleine gemeente..... hoe moet dat? (2)

IN ONS EERSTE ARTIKEL ZAGEN WE, DAT OVER HET GEHEEL GENOMEN KERKELIJKE GEMEENTEN AANMERKELIJK KLEINER ZIJN GEWORDEN.

IN TIJDEN VAN GROTE BLOEI ONTSTONDEN KERKELIJKE STRUCTUREN EN DEZE BESTAAN TOT OP DE DAG VAN VANDAAG. TOT DEZE STRUCTUREN BEHOREN OOK DE AMBTEN EN NA DE REFORMATIE VINDEN WE ER TOT NU TOE DRIE, DIE VAN PREDIKANT, OUDERLING EN DIAKEN.

BINNEN ONZE KERKEN ZIJN DE TAKEN VAN DEZE AMBTS-DRAGERS VRIJ NAUWKEURIG OMSCHREVEN IN ONS AKKOORD VAN KERKELIJK SAMENLEVEN.

DEZELFDE STRUCTUUR VINDEN WE OOK TERUG BINNEN DE OUDE DORDTSE KERKENORDENING.

VEEL GEMEENTEN ZIJN KLEIN GEWORDEN EN EEN EIGEN PREDIKANT IS NIET STEEDS MOGELIJK EN WORDT WELLICHT STEEDS MINDER HAALBAAR.

WAT GEBEURT ER DAN IN EEN VACANTE GEMEENTE? IS DEZE INCOMPLEET? EN WAT MOET ER GEBEUREN MET PREDIKING EN BEDIENING VAN DE SACRAMENTEN?

MET HET OOG HIEROP ZULLEN IN DIT ARTIKEL O.A. GEGEVENS UIT HET NIEUWE TESTAMENT WORDEN AANGEDRAGEN.

Het Nieuwe Testament en de ambten

Het is voor ons duidelijk, dat het Nieuwe Testament in ieder geval ouderlingen en diakenen kent. We komen ze in één hoofdstuk zelfs bij elkaar tegen, namelijk in 1 Timotheüs 3.

In het kader van dit onderwerp is het niet zo zinnig om over het diakenambt uit te weiden, hoewel het verleidelijk genoeg is om bijvoorbeeld meer te zeggen over wat Paulus over de diakenen opmerkt in 1 Tim. 3 vers 13: dat diakenen zich verwerven „veel vrijmoedigheid om te spreken door het geloof in Christus Jezus”. Paulus gebruikt hier het woord „parresia”, waarin *alles* en *zeggen* zit en dan wellicht de betekenis kan krijgen van: vergunning, bevoegdheid (tot spreken).

Verschijnt hier de „diaken” Stefanus, die we meer kennen als (s)preker dan als „armverzorger”?

Het is zeker, dat het Nieuwe Testament méér ambten vermeldt dan de drie, die wij kennen. Wat dat betreft komen wij er misschien wat al te karig af.

We treffen in het Nieuwe Testament aan: apostelen, profeten, evangelisten, leraars, herders, opzieners, oudsten, voorgangers en voorstanders.

Het is overigens wel de vraag of al deze namen aparte ambten aangeven of dat één aspect van bijvoorbeeld het oudstenambt met bijzondere nadruk wordt aangeduid door een andere naam te gebruiken dan die van oudste.

**DOOR
C. J. DE LEUR
MIDDELBURG**

Iedereen, die zich met deze materie bezig houdt, zal ontdekken, dat in het Nieuwe Testament voor eenzelfde ambt verschillende woorden worden gebruikt. Wat de ene keer een oudste heet, heet de andere keer een opziener. Of beide woorden worden door elkaar gebezigd. Vergelijk bijvoorbeeld wat Paulus schrijft aan Titus. In hoofdstuk 1 : 5 geeft hij opdracht in alle gemeenten oudsten aan te stellen. Maar in vers 7 noemt hij die oudsten opeens opzieners. Om ons nu niet te verliezen in een uitvoerige bespreking van al deze ambten, zullen we ons voornamelijk beperken tot de predikant en de ouderling.

Intermezzo

Wie zich iets breder wil oriënteren, kan in boekhandel of bibliotheek terecht. Voor de liefhebbers noteren we hier in ieder geval wat titels, die ook door ons vlijtig zijn gebruikt.

Een zeer lezenswaardig boek, met veel materiaal uit de geschiedenis van de kerk, is: Dr A. F. N. Lekkerkerker: Oorsprong en functie van het ambt. In de noten achterin dit boek vinden we nog vele andere titels over de ambten.

Heel boeiend en verrassend is ook van de veelomstreden Dr E.

Schillebeeckx: Kerkelijk ambt, met als ondertitel de voor een rooms-katholiek wat ongehoorde en ongebruikelijke zin: Voorgangers in de gemeente van Jezus Christus.

Verder maakten we met veel plezier gebruik van Dr J. van Bruggen: Ambten in de apostolische kerk. In dit boek wordt uitvoerig exegetisch materiaal aangedragen met betrekking tot de ambten.

Predikanten en ouderlingen

De Reformatie heeft uit de verwarring van eeuwen een nieuwe weg moeten zoeken, ook wat betreft de ambten.

Het is een verrukking, dat daarbij prediking en ouderlingschap in eer zijn hersteld. Dat heeft een enorme zegen gebracht voor de gemeenten van Christus.

Het mag als bekend worden gedacht, dat het vooral Calvijn is geweest, die de stoot heeft gegeven tot de structuur, zoals de kerken der Reformatie die kennen. Tot in de Dordtse Kerkenordening is de Institutie te herkennen. Men leze er Boek IV van de Institutie maar op na.

Zo kwamen in de Dordtse Kerkenordening vier ambten terecht: van doctor, predikant, ouderling en diaken.

In latere tijd werd het doctorsambt niet meer als een apart ambt beschouwd en dus bleef er het ons bekende trio over.

En dat drietal treffen we ook weer aan in ons Akkoord van kerkelijk samenleven en in de praktijk van onze gemeenten.

Twee soorten oudsten

Van Calvijn komt de gedachte, dat er twee soorten oudsten in een gemeente moeten zijn, namelijk leer- en regeerouderlingen.

Ook binnen de reformatische kerken is deze visie overgenomen. Zo kennen ook wij twee soorten ouderlingen, de dienaren des Woords of predikanten en de (regeer)ouderlingen.

Beider taken verschillen. De taak van de dienaren des Woords is omvangrijker. Vergelijk alleen maar de lengte van beider taakomschrijving in ons Akkoord van kerkelijk samenleven.

De taken van de predikant kunnen niet zondermeer worden overgedragen aan de ouderling. De tekst van ons Akkoord en de praktijk van ons kerkelijk leven geven daartoe ook geen opening. De taken van de ouderling zitten echter ook in het pakket van de predikant.

Doch er zijn werkzaamheden van de predikant, die niet worden of mogen overgeheveld naar de ouderling, ook niet als deze daarvoor de wijsheid, bekwaamheid en vrije tijd heeft.

Of ja, het kan toch wel, als de ouderling eerst de weg volgt van Artikel 5 van ons Akkoord van kerkelijk samenleven. Een weg, die bij ons beter bekend is als die van Artikel 8 van de oude Dordtse Kerkenordening.

Ouderling Begaafdheid

In Kerkepad is er in de gemeente een man van singuliere gaven. Deze ouderling heet toevallig ook nog Begaafdheid. Hij gaat de weg van, zullen we maar zeggen, Artikel 8. Hij doet dat om de gemeente van Kerkepad te dienen. Maar wat gebeurt er? Broeder Begaafdheid wordt aanvaard, doch hoewel er in Kerkepad erg veel werk is, de gemeente is maar klein en heeft al een eigen predikant. Een tweede dominee kan niet worden betaald.

Maar dat is ook helemaal niet nodig, want broeder Begaafdheid heeft een goedbetaalde baan met veel vrije tijd. En wat zo mooi is, de man kan met heel weinig slaap toe.

Helaas, Paulus kon soms met tentenmaken de kost verdienen en tegelijk prediker bij uitnemendheid en apostel van alure zijn, broeder Begaafdheid door Gods genade blijft in Kerkepad ouderling.

Kerkorde

Op kerkordelijke gronden wordt binnen alle reformatorische kerken in ons land en daarbuiten gepraktiseerd, dat een ouderling niet bevoegd is tot verkondiging van het Evangelie in de samenkomsten van zijn gemeente, niet bevoegd is te dopen en niet bevoegd is het avondmaal te bedienen.

Aan de overige taken van de predikant, als „voorgaan in de openbare gebeden”, „het verdedigen en doorgeven van de zuivere leer en het onderwijzen van de jeugd der gemeente en van allen die onderwijs behoeven” wordt ken-

nelijk wat minder gewicht gehecht.

We kennen zo heel wat catechiserende ouderlingen, doch een dopen ouderling, wie vindt die eigenlijk?

Putten uit de bron

We hebben het idee, dat we met onze rondgang door het Nieuwe Testament nog niet klaar zijn gekomen.

Doch aan alles moet een eind komen. Ook aan een krantenartikel. Volgende keer zullen we opnieuw de emmer in de bron laten zakken om enig fris water te putten.

Terloops...

Liefde tot de naaste

(1)

We zijn door God als mensen op deze aarde gezet en Hij wil dat we als mensen met Hem en onze medemensen omgaan. Echt mens-zijn betekent dat we in Gods verbond onze lichamen, heel ons zijn, stellen tot een levend, heilig en Gode welgevalig offer (Romeinen 12). Gods liefde voor de mens betekent voor Hem een offer, menselijke liefde voor God is eveneens een offer. In dat offer openbaart zich de navolging van God.

Wat betekent dat nu? Ik ben wel

eens bang, dat kerkmensen, als reactie op allerlei humanistisch gepraat, de echte medemenselijkheid vaak uit het oog verliezen. We zingen in Psalm 133 wel, dat waar liefde woont de Heer Zijn zegen geeft, maar in de praktijk stellen we Gods recht tegenover Zijn liefde en het gevolg is dan dikwijls dat de levende liefde van God – en daarmee ook onze liefde – uit het gezichtsveld verdwijnt. We doen dan alsof Gods liefde en Gods recht tegenstrijdige zaken zijn en we menen, dat in de kerk natuurlijk de liefde zijn plaats moet hebben, maar dat toch vooral ook het recht zijn loop moet hebben. Wat de gevolgen van dit denken en het daaruit voortvloeiende handelen zijn, is

Redactie

Ir. A. Biersteker
T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds. K. Muller
Ds. E. R. Postma

Adres van de Redactie:

Ds. K. Muller, Dovenetel 45,
8446 SH Heerenveen
Tel. 05130-20476

Kerknieuws / Uit breder kring

M. J. F. van der Wal
Brugakker 60-17
3704 RA Zeist
Tel. 03404-61525

wel duidelijk!

In Romeinen 3 : 21 heeft Paulus het over Gods gerechtigheid en hij zegt dan: 'thans is buiten de wet om de rechtvaardigheid van God openbaar geworden.' God maakt die rechtvaardigheid openbaar buiten de wet, buiten onze gehoorzaamheid aan die wet, om. En hoe doet God dat? Door het geloof in Jezus Christus! Gods gerechtigheid wordt openbaar in Zijn Zoon. Gods gerechtigheid moeten we altijd zien tegen de achtergrond van Zijn verbond en dat verbond is een verbond van genade. Daarom kan in Jesaja 51 worden gezegd, dat Gods gerechtigheid Zijn heil is.

Als we voor deze bijbelse boodschap oog hebben, wordt ons meteen ook duidelijk dat de hele wet in één woord is samen te vatten: 'Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf' (Galaten 5 : 14). We moeten Gods deugden niet tegen elkaar uit spelen, alsof ze los van elkaar moeten worden gezien. Gods recht is een aspect van het heil, dat Hij in liefde voor mensen wil bewerken.

In de omgang met anderen moeten we daarvan iets laten zien. Zijn barmhartigheid voor armen en verdrukten moet duidelijk worden in onze medemenselijkheid. De opstellers van Zondag 40 van de Heidelbergse Catechismus merken terecht op, dat God ons in het zesde gebod heel wat meer voorhoudt dan dat we niet mogen doden. Op één lijn met doodslag staan nijd, haat, toorn... En de apostel Johannes zegt het in zijn eerste brief wel heel duidelijk, dat iemand, die de ander niet liefheeft, een mensensmoeder is (1 Johannes 3 : 15). Wie een ander liefheeft laat iets zien van Gods gerechtigheid. In die ander komen we Jezus Zelf tegen.

Wie iets doet voor een ander, doet iets voor Jezus. Wie nalatig is ten opzichte van een ander, is nalatig ten opzichte van de Heiland.

P. C. van Wijk, Zaltbommel

Breed en smal

In menige Evangelische Boekhandel is de plaat nog verkrijgbaar van de brede en de smalle weg. Ze is ook afgedrukt in het boek „Het Woord in beeld” van Mönnich en v. d. Plas, Ten Have/Baarn.

Op die plaat uit de vorige eeuw gaat alles nogal bedaard toe. De mensen wandelen of ze staan stil. Zowel op de brede weg als op de smalle is dat het geval. Hollen en klauteren, dat is er niet bij.

Een rustige tijd. En je kon er rustig de tijd voor nemen. Of niet soms? Is de plaat een caricatuur van de werkelijkheid? Typisch voor die tijd en de latere tijd is ook, dat de vermaakcentra en de cultuurpaleizen aan de brede weg te vinden zijn. Langs het smalle pad heb je een kerk, een diakonessenhuis, een verpleeginrichting en een zondagsschool. De brede weg daarentegen wordt gekruist door de „Zondag-trein”. De bedoeling van de oude poster is wel duidelijk, dat de smalle weg voor sobere levens is en voor de ingetogen levenswandel. De brede weg is voor de genietters,

Pastorale notities

DOOR
A. H. ALGRA
MAASSLUIS

de cultuur-happers, de gokkers en de dansers. En ik vraag me weer af: is die hele plaat geen vertekening van wat de bijbel vertelt over de brede en de smalle weg? Wanneer de Here Jezus iets zegt over die twee wegen en over de enge poort, dan heeft Hij het in één adem ook over de valse profeten. Abraham, Izak en Jakob en de ware profeten zullen gezien worden in het Koninkrijk Gods, maar gij zult uzelf buitengeworpen zien. Die drie aartsvaders werden door de Joden zeer vereerd en het is zonneklaar dat met de „buitengeworpenen” bedoeld worden de Joden, die Jezus vijandig gezind waren. Daarop sluit Jezus' opmerking aan, dat velen zullen komen uit de vier windstreken om aan te liggen in het Koninkrijk Gods, terwijl de eersten

de laatsten zullen zijn.

De heidenen zullen daarentegen de eersten wezen.

En dit, terwijl de Joden zo stipt stonden op de wet. Je zou denken dat zij met al hun wetten en verboden toch wel de mensen zijn van de smalle weg. Dat Herodes een theater en een renbaan in Jeruzalem liet maken, was hun een gruwel. Maar Jezus zegt dat uitgerekend die Joden de mensen zijn van de wijde poort en de brede weg; terwijl zij, die Jezus volgen, binnengaan door de enge poort. De mensen zagen aan wat voor ogen was. Jezus leek met Zijn leerlingen nogal vrij om te gaan met de wet. Hij verrichtte genezingen op de sabbath; en aren plukken op de sabbath, dat verbood Hij niet. Een vrouw die betrapt was op overspel, veroordeelde Hij niet. Hoe geheel anders waren de wetsloraars! En toch zijn die strenge wetsloraars de mensen die op de brede weg gaan. De oude plaat heeft dat niet goed begrepen. En het is voor ons ook niet gemakkelijk om te begrijpen. We hebben het ons altijd zo geheel anders voorgesteld. Mag ik daar de volgende keer nog even op doorgaan?

In geuren en kleuren

Voorzomer

In de strakblauwe lucht, nauwelijks gearceerd door enkele windveren, staat een koperen zon te stralen. Een natuurverschijnsel, dat in dit land zeldzamer is dan het Noorderlicht. Het moet ten volle worden genoten. Want de vele koude, natte, stormachtige en eenzame maanden worden in enkele weken van uitbundig voorjaar goedgegemaakt. Na eindeloze voorbereiding van bladruimen, varens beteugelen, onkruid wieden, en beukenheggen snoeien, is eindelijk het korte zomerfeest aangebroken. Dies zetten wij ons in tuinstoeltjes, ontbloten ons voor zover vandaag nog betamelijk heet, en geven ons over aan de zon en aan de geuren en kleuren van een oude Schotse tuin.

Die tuin is natuurlijk een erfstuk van vroegere bewoners. Men zegt dat alleen oude tuinen velden van bluebells kunnen opleveren; welnu, onze tuin heeft veldjes van bluebells. O pardon, u denkt bij bluebells aan die ongerokte Londonse dansmeisjes? Wees niet bang; hier zijn het de porseleinblauwe bloemtrossen die bij honderden, zo niet bij duizenden, kleur geven aan ongeschoren grasbermen.

Wel is onze tuin oud – het huis is van 1892. Zo zijn er bossen rhododendrons die tot zes meter hoog reiken. Wanneer die in bloei staan kunnen we de pracht niet op. En het oude gazon, de trots van Schotse landhuizen, dat acht bij twintig meter meet, ligt er als een fluwelen tapijt bij, deels beschaduwde door oud geboomte. Kijk, de honden hebben er hun plekje gevonden: ze liggen, volkomen wezenloos, uitgebreid te genieten, te lui om naar een bij te happen. Alleen wanneer een van Maclaren's schapen of lammeren zich wat dicht bij de heg waagt, grijpen ze even met scherp geblijf in – om dan tot hun rust terug te keren.

Wanneer die weinige zomerse dagen zijn aangebroken, wil je de maanden van voorbereiding en wachten vergeten. Zoals een moeder lacht om haar nieuwe kind en de voorafgaande moeiten vergeet. Wat overblijft is een stil genieten, elk jaar weer, van de onbegrijpelijke schoonheid van onze Schepper, die de kleuren en geuren wegschenkt in toeloze overdaad. Bossen azalia's in geel, oranje, rood en rose worden afgewisseld door rhododendrons in wit, blauw, paars en rood, steenrood en teer rose, daartussen staan akelei, judaspenning, digitalis, bereklauw, asters, warmgele brem en stekelbrem. En dan zwijgen we van het kleingoed: de witte, paarse,

DOOR
D. W. L. MILO
DALMALLY

rode en blauwe of kopergele heide, die ons wel acht maanden per jaar vreugde biedt; de wilde aardbeien, die als bodembedekkers vele vierkante meters onkruid weghouden en verrukkelijk geuren; de cotoniaster, die het oude huis omzoomt en de wilde kers en kamperfoelie, die tot de bovenramen groeien en hun geuren tot in de slaapkamer brengen.

Aan drie kanten wordt de tuin omzoomd door zwaar geboomte: eiken, berken, tuya's, beuken, esdoorn, lariks en waalbomen. De achterkant, die op Maclarens eindeloze grashellingen uitziet, ligt hoger dan de bovenverdieping van het huis; maar de voorkant, langs de weg, ligt wel tien meter lager dan het huis. De tuin ligt dus goeddeels tegen een steile heuvelhelling, die alleen begaanbaar is gemaakt door vele weggetjes, trapjes en brugjes, om brekebenen te voorkomen. Welnu, die steile hellingen staan goeddeels vol met rhodo's, jonge naaldbomen en geurende kruiden. Daartussen een tuinbeeldje: een luit spelende putto, die peinzend het landschap overziet.

Vanmorgen liep ik bij onze dokter binnen. Laten we zeggen: om even zijn pols te voelen en hem in de ogen te zien. – Hoe kom je zo lekker bruin? vroeg hij een beetje jaloers.
– Van het buitenzitten, al drie dagen lang.
– Luiere? vroeg hij een tikkeltje uitdagend.
– Lezen en nadenken.
– Over wat?

- Over Chagall, een kleurrijke schilder, die door de kleuren van de natuur was gegrepen al van vóór zijn geboorte. Hij overleed helaas dit voorjaar, bijna een eeuw oud.
- Schrijf je erover in je weekblad?
- Als ik ermee klaar kom, ja.
- Krijg je wel eens respons van je lezers?
- Genoeg om ermee door te gaan. En luiere heb ik nooit geleerd.
- Jij bent altijd bezig en je zou anderen stimuleren.
- Als langzame Schotten zich zouden laten stimuleren, zou het land er anders uitzien.
- Maar of het er beter uitzag is voor mij nog een vraag.

Onze dokter is een echte Schot. Hij aanvaardt de schoonheid van Gods natuur als zijn geboorterecht. Zijn vader was ook arts, die sprak nog Gaelic: werd ingezet bij de ontruiming van het eiland St Kilda in 1930. De eilandbewoners geloofden een regeringsarts niet, totdat iemand het in hun eigen taal doorgaf. Toen gehoorzaamden ze.

Dokter Iain toonde me zijn witte en paarse seringen: bloeiden voor het eerst na vijf jaar! Als het even meezit komt hij vanmiddag met zijn vrouw theedrinken en de tuin bezien. Zijn hond Brock is een zoon van onze Happy en derhalve een halfbroer van Lucky. Zo iets geeft banden, want in dit land is een huisdier bijna zo belangrijk als een kind.

We missen in onze tuin de tien duizenden zangvogels van Vierhouten, die op voor- en najaars-trek ons aandedden. Maar we mogen niet mopperen, een mens kan niet alles hebben. We hebben hier altijd de merels en lijsters, de koekoek in de verte en het roodborstje op de punt van je spade, de vinken en gorzen, de tijaftjals, mezen en andere zangertjes. Boven ons cirkelt het buizerdpaar, op zoek naar een muisje. Rond de berg zweeft de adelaar. Bovendien hebben we wilde duiven en meeuwen in overvloed en tegen de avond volgen enkele vluchten talingen, soms eenden, de loop van de River Orchy.

Naar het Zuiden hebben we wat hoog geboomte gedund, zodat we uitzicht kregen op de heuvelrij aan de andere kant van het Orchy-dal. Zo zien we de jonge aanplant van Staatsbosbeheer, die aan de horizon het groene kantwerk van jonge sparrenspruiten vertoont. Midden daarin staat het Duncan Bann-monument met zijn doorzichtige koe-

pel, die naar het model van de oude Druidentempels is gebouwd: rond, naar boven, ook naar alle zijden open, en met een lange opklimmende toegangsweg.

Onze buurman Maclaren klimt per Landrover langs zijn schapen en schat de lammeroogst van het jaar. Het zijn er honderden, die de laatste weken vrijwel voor onze ogen werden geboren. Kleine mekkerstemmetjes eerst, wildebrassen even later, stoeiende rammetjes na een paar weken en schreeuwerige jonge dieren, wanneer ze na drie maanden worden gescheiden. Maclaren kan tevreden zijn: de rammen en oaien deden hun plicht, een iegelijk de zijne.

Buurman Cowan heeft zijn gazon klaar. Het wordt stil in zijn tuin. Als wij een paar weken weg zijn bewaart hij de sleutels van ons huis. Ook scheert hij de wegbermen voor ons hek. Hij houdt van een nette omgeving en van Groninger ontbijtkoek. Voor het laatste zorgen wij – voor het eerste hij.

Een militaire helicopter komt traag over vliegen. Genietend van de zon, de geuren en de kleuren, waag ik het even mijn schrijfblok te heffen, bij wijze van groet. Een handje wuift terug. In het open veld zou niemand dat durven te doen: want wuiven naar een heli betekent dat je in nood zit en de heli is verplicht te landen. Maar vandaag en hier kan alles. Vandaag is het de dag, die God ons schenkt. Daarom groeten wij elkaar.

Vandaag viert de natuur haar zomerfeest. De bijen gonzen van de ene bloem naar de ander. De mens laat zich gaarne bedwelmen door de diepe parfums van azalea en kamperfoelie. De mens plukt de dag en geniet voor een heel jaar. Zijn hart zendt het woordloos dankgebed op naar boven – ook een wederkerige groet.

Salomo, de grote Salomo, kenner van bomen en planten, van dieren en bloemen, was in al zijn rijkdom niet zo goed gekleed als de bloemen in onze tuin. Met één vrouw zijn wij rijker dan Salomo met vierhonderd, plus de rest.

De diaken als bedienaar van het Woord (3)

Kijk op de praktijk

In de zes, zeven jaren, die ik als voorzitter van het Centraal Diakonaal Comité van onze kerken bij het diakonale werk betrokken ben, heb ik mij tot op zekere hoogte een beeld kunnen vormen van het reilen en zeilen van onze diakonieën. Wat mij daarbij het meest opvalt, is de onduidelijkheid omtrent de concrete dienst, die diakenen uit hoofde van hun ambt in deze tijd moeten vervullen. Dat betreft zowel de inhoud van de eigen dienst, als het antwoord op de vraag, waarin die zich van anderer dienst onderscheidt, te weten het ambt van de ouderlingen.

Er is onmiskenbaar het besef, dat het gaat om armenzorg en dat die zorg tot uitdrukking kan worden gebracht in geldelijke steun.

Veel minder duidelijk is, wat van diakenen gevraagd mag worden, als daar een weduwe is, die de opvoeding van haar opgroeiende kinderen niet baas worden kan, een meisje dat studieproblemen heeft, een jongen die zich te pletter solliciteert, een huwelijk dat op de rotsen gaat, een failliete ondernemer, een dementerende bejaarde, een homoseksuele jongere die bezwijkt aan zijn eenzaamheid, een aan sherry verslaafde huisvrouw.

Helpen daar de diakenen, of gaan de ouderlingen, of doen ze het samen en wie doet dan wat? Dát de diakenen in al dergelijke gevallen een roeping hebben, is steeds onderkend. Zo werd op initiatief van de Diakonale Conferentie van onze kerken de Stichting voor Jeugdzorg en Maatschappelijk Werk opgericht, wier professionele werkers zich inzetten om de diakonieën te ondersteunen en die proberen gezins-, huwelijks-, echtscheidings-, opvoedings-, jong-volwassen- en verslavingsproblemen tot een oplossing te brengen.

Maar ik herinner mij een gesprek met enkele jongeren, die openhartig verklaarden, dat een diaken zo ongeveer de laatste zou zijn tot wie zij zich zouden wenden, als ze in moeilijkheden kwamen: de figuur van de diaken leeft eenvoudig niet voor hen.

Ik heb de indruk, dat de diaken, als drager van een zelfstandig ambt ten dienste van de gemeente, niet tot ontwikkeling is gekomen. Hij is meer hulp van de ouderlingen dan dienaar van de gemeente. Zijn ambt wordt dan ook aanzienlijk lager aangeslagen. Algemeen vindt men het diaken zijn een nuttige voorbereiding tot het ouderlingenambt. Een opstapje, zogezegd.

De diaken mag best jong zijn,

DOOR C. HUIZINGA HEERENVEEN

veel levenservaring acht men kennelijk niet zo nodig. Een diaken van een van onze grotere kerken klaagde mij eens zijn nood, dat een goed team telkens werd ontbonden, doordat de diakenen met de beste kwaliteiten gecandideerd werden als ouderling.

Er is bij mij geen twijfel, dat de diaken in onze kerken wordt ondergewaardeerd. Aan bezinning op zijn ambt bestaat grote behoefte. Daarbij wordt de voorbereiding op de dienst volledig verwaarloosd.

Een goede, oriënterende handleiding is, om maar iets te noemen, niet voorhanden.

Een vrijgemaakt-gereformeerde stem

Onlangs verscheen een boek over de Ambten in de Apostolische Kerk van de hand van de Kamper nieuw-testamenticus, Prof. dr J. van Bruggen. In dit werk, dat een overwegend exegetisch karakter draagt, komt de schrijver tot enkele opmerkelijke conclusies. Ik noem enkele, die betrekking hebben op het diakenambt puntsgewijs:

■ de aanstelling van de zeven, die ons verhaald wordt in Handelingen 6 mag niet gezien worden als instelling van het diakenambt; zij waren specifieke ambtsdragers, die de leiding kregen over de gehele beoefening van de gemeenschap der heiligen (73). Zij hadden een niet herhaalbare plaats in de kerkgeschiedenis (77). Er kan geen rechte lijn getrokken worden van de zeven naar een later ambt in de kerk (75). Hun werk blijft actueel voor plaatselijke ambtsdragers

(77). De grieks-sprekende weduwen moeten niet worden gezien als armen, die geholpen moeten worden, maar als helpsters in de gemeente (70).

■ de ouderling heeft een naam die in het grieks gebruikt wordt voor mensen die zich onderscheiden door hun leeftijd, gezag of ambt van leidinggeven. De één is ouderling, de ander niet. De diaken heeft echter niet zo'n ambtsaanduiding als naam. Hij heet „dienaar” en door dat woord worden mensen aangeduid die speciaal zijn aangesteld voor werk dat anderen ook doen (114). Hun werk is niet beperkt tot bijvoorbeeld de verzorging van armen. In de ruimste zin van het woord moeten zij „dienen”, „helpen” (115).

■ waarom zijn nu de Gereformeerde Kerken, ook als ze het voorkomen van diakonessen in de bijbel erkennen, niet gekomen tot vrouwelijke diakenen? Omdat de diaken betrokken is geraakt bij het werk van de opziener: en de Schrift zegt duidelijk in 1 Tim. 2, 12 dat het een vrouw in Christus' gemeente niet toekomt onderricht te geven of gezag te hebben over de man (116).

■ de diaken zou pas goed tot zijn recht komen in de gemeente, wanneer hij uit de kerkeraadsbank naast de preekstoel werd heengezonden om verblijf te houden onder de mensen en daar samen met de diakonessen werkzaam te zijn in de vele diensten door de opzieners aan hen opgedragen terwille van het lichaam van Christus (117).

Ik meen met deze citaten te kunnen volstaan. De gedachtengang van dr Van Bruggen is duidelijk: de diaken is, als het erop aankomt geen ambtsdrager, laat staan dat hij een zelfstandig ambt zou bekleden. Hij is een helper van de ouderlingen. Armenzorg is niet zijn enige taak. Diakonessen kunnen naast deze dienaars (diakenen) functioneren. Niet-ambtelijk, niet-zelfstandig, geen gezagsdrager, daar komt het op neer.

Een gereformeerde stem uit de dertiger jaren

Naar ik meen vóór de oorlog, verscheen een boekje van de hand van dr K. Sietsma onder de titel „De Ambtsgedachte”. Indien dit boekje niet meer op de

verplichte literatuurlijst van theologische studenten staat, dan is dat tot hun schade.

De gedachten, die dr Sietsma daarin ontwikkelde, verschillen radicaal van hetgeen we zoëven van dr Van Bruggen hebben gehoord. Ik geef maar weer enkele citaten:

■ In het Nieuwe Testament was een zó gedetailleerde ambtsordening (als in het Oude Testament) niet meer nodig. Van een zó preciese afbakening en vooral van een zó scherp uiterlijk omschreven ambtsstaak is geen sprake meer. Dat komt o.a. daarin uit, dat de kerkelijke ambten in het Nieuwe Testament (alle) aangeduid worden met de gemeenschappelijke naam van „dienaar”. Wel is de diaken het, die deze naam letterlijk behouden heeft, terwijl andere ambtsdragers meest ouderling, opziener, herder en leraar heten. Maar de gemeenschappelijke naam is „dienaar” en de gemeenschappelijke taak „dienen” (17).

■ twee elementen stellen wij op de voorgrond in het ambt: 1e, het belast zijn met verantwoordelijkheid, initiatief, zelfstandigheid. 2e, dat het wezen van het ambt afhangt vooral van de opdracht Gods, de opdracht waardoor het ambt en de ambtelijke verhouding ontstaat (22, 23).

■ wij zien het karakteristieke van het kerkelijk ambt... in het bedienend karakter daarvan (90). Vandaar dat de juiste naam voor de predikant is: „bedienaar van het Woord Gods”, voor de ouderling: „bedienaar van de regering van Christus”, voor de diaken: „bedienaar van de barmhartigheid van Christus” (92). In laatste instantie is de gemeente gehoorzaamheid verschuldigd, niet omdat de ambtsdrager het zegt, maar omdat hij het Woord van God bedient (93).

■ de gedachte, dat toch in de grond de diakenen een aanhangsel vormen, en niet ten volle lid van de kerkeraad zijn... is een ernstige fout en gebrek aan ambtelijk besef. De ambten zijn wel onderscheiden, en van verschillende aard, maar daarom zijn ze nog niet onder elkaar geordend, ja juist daarom niet! Dat blijkt b.v. reeds hieruit, dat de diaken, die zijn ambt wel verstaat, de taak heeft de ouderling of de predikant te vermanen en te bestraffen, indien deze in enigerlei wijze fout gaat tegenover één der behoeften in de gemeente van Christus, in verband met diens sociale positie (85).

■ als de diaken zich tot de gemeente richt met vermaan tot geven, doet hij dit in zijn ambt,

Lezing, gehouden op het studie-weekend van de Theologische Studie Begeleiding, door de voorzitter van de Centrale Diaconale Conferentie.

en spreekt Christus door hem tot de gemeente. Dit moet nog meer dóórdringen en daartoe is het nodig, dat de rangschikking van het diakenambt onder aan de lijst eindigt (87).

Ook bij dr Sietsma is de gedachting duidelijk: de dienst van de diaken is ambtelijk, zelfstandig en met gezag.

Lichamelijkheid, identiteit en gemeenschap

U zult mij de verzuchting niet euvel duiden, dat het met de theologen niet anders gesteld is als met de economen: ze spreken elkaar tegen.

Het is toch wel verdrietig, dat er in onze visie op en praktijk van zoiets vitaals en dagelijks als het diakenambt, na vier eeuwen gereformeerd theologiseren, nog zoveel onduidelijkheid is. Het heeft iets raadselachtigs. Waarom kwam het diakenambt eigenlijk nooit voluit tot ontwikkeling?

Dr Sietsma wijst in zijn boek op het feit, dat voor het besef van het gemeentelid, en soms ook van de ambtsdrager zelf, de diaken niet zozeer met het geestelijke van doen heeft, al ontbreekt niet het bewustzijn, dat het geven en ontvangen van de stoffelijke gaven toch wel met het geloofsleven van doen heeft (85).

Ik vraag mij af, of de ontplooiing van het diakenambt niet gefrustreerd is door het verduisterend dualisme, dat de menselijke ziel als draagster van de persoonlijkheid onsterfelijkheid toedicht en dan ook niet anders kan doen, dan het creatuurlijke en lichamelijke onderdrukken. Dat ons het bevrijdende zicht ontnemt op de waarheid, dat het Woord vlees geworden is en onder ons heeft gewoond, hoorbaar, zichtbaar, tastbaar. Ik weet nu in Christus te zijn, daar waar ik woon.

Het dualisme, dat ons verhindert deel te hebben aan het existentiële getuigenis van Johannes: hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben, hetgeen onze handen getast hebben van het Woord des levens, verkondigen wij u opdat gij gemeenschap zoudt hebben met ons.

Door het vlees heen handhaaft zich de gemeenschap der heiligen. Zorg over de mens als vlees, de lichamelijke mens, die je kunt horen, zien en tasten, die woont in ziekte en gezondheid, in armoede en rijkdom, in tegenspoed en voorspoed, zorg over die mens

is zorg over de gemeenschap der heiligen. Die zorg is het ambt van de diaken.

Gemeenschap oefenen hangt samen met onze identiteit. Voltrekt zich de gemeenschap door het vlees heen, in onze lichamelijkheid is de waarborg van onze identiteit gelegen. Jezus zegt, verwijzend naar zijn vlees-zijn: „Ziet mijn handen en mijn voeten, dat Ik het zelf ben”. (Luc. 24, 39. Vgl. K.J. Popma, Levensbeschouwing, III, 191).

Vlees-zijn betekent ook fragiel en sterfelijk zijn. Onze kwetsbaarheid kan omschreven worden als moe-zijn. Dat strekt zich uit van de lichte vermoeidheid na het werk tot de extreme, waaruit een mens ontslaapt.

Als economische stagnatie en crisis zich over ons ontladen in vermindering van besteedbaar inkomen, faillissement van het bedrijfje, werkloosheid, vermindering van sociale hulp, dan zullen wij onze kwetsbaarheid moeten zien als ervaring van ons vlees-zijn en diakenen moeten aansporen de barmhartigheid van Christus aan de gemeente te bedienen met het oog op onze lichamelijke nooddrift; zo waken diakenen over de gemeenschap der heiligen.

Doet de diakonale dienst de gemeente wonen in geborgenheid? Waarom is dit prachtige ambt teruggedrukt naar onzelfstandigheid en opgesloten op het terrein van geldelijke steun?

Wie oog heeft voor de verlorenheid van de mensen in hun omgang proeft in die reductie iets van oordeel. Daar moet een eind aan komen.

Bedienaar van het Woord

Wellicht komt het ons wat vreemd voor, als gezegd wordt, dat diakenen ambtelijk het Woord van God bedienen aan de gemeente. Wij zijn er immers aan gewend, die dienst te reserveren voor die ouderling, die herder en leraar is en die preekt. Op zichzelf genomen, is dat ook niet onjuist: hij bestijgt de kansel, ik niet. Dat behoort tot zijn ambt, niet tot het mijne. Dus moeten we onderscheiden. Voor de herder en leraar is de bediening van het Woord specifiek, het kenmerk zijn ambt. Maar dat wil allermint zeggen, dat het ambt van de diaken vreemd is aan de bediening van het Woord, zo min als de bediening van de christelijke barmhartigheid vreemd is aan de herder en leraar. Al ons ambtelijk werk, gaat terug op het ene, algemeen menselijke ambt van de naar Gods beeld geschapene. Dat ene ambt zouden wij kunnen omschrijven als de bediening van Gods Woord aan de schepping. Geen enkele verbijzondering, in welke levensver-

houding en in welk levensverband ook, betekent een breuk met dat aan alles ten grondslag liggende algemeen menselijke ambt.

Zo is het ook met betrekking tot het opzicht hebben, het regeerambt. Dat is voor de ouderlingen karakteristiek, maar het betekent allermint, dat het vreemd is aan wat diakenen doen. Of vermanen diakenen soms niet gemeenteliden, die hun geld verkeerd besteden en zo in armoede geraaken?

Als een diaken een arme weduwe met haar kinderen aan een wasmachine helpt, dan bedient hij aan haar het Woord van God, want de Schrift zegt: de HERE houdt wees en weduwe staande (Ps. 146, 9).

Hoe bevrijdend! We komen los uit onze armetierige schema's. Een wasmachine, symbool van de consumptiemaatschappij, dood produkt van de lopende band, wordt teken van de opstanding van het vlees, 800 toeren per minuut.

En de kinderen lopen er weer netjes bij, een voorschot op hun nieuwe kleren in het Jeruzalem dat komt: zo bedient de moeder ambtelijk Gods Woord aan hen. Zij zal, met Christus, de schepping in eeuwigheid regeren. Zij. Geen wonder, dat in de apostolische kerk de oudere weduwen zo'n belangrijke plaats innamen met betrekking tot de diakonale zorg: zij waren diakonessen. Zij hadden ervaren, dat alle vlees is als gras en er was geen gezagsrelatie binnen een eigen huwelijk meer, die zou kunnen botsen met haar ambtelijk optreden in de gemeente. Wie kan zich beter ontfermen dan een vrouw die weet wat verdriet is?

Het ambt, de dienst en de tijd

Hiermee zou ik onze terreinverkenning willen afsluiten. In onze jaren stagneert de eco-

nomische groei, wankelt de verzorgingsstaat, verbrijzelt de samenleving. Wij beleven een crisis van onze cultuur. De mensen zijn niet veilig meer, niet als zij staan voor het graf, zelfs niet in de schoot van hun moeder. De geborgenheid wijkt uit het wonen. Hoogmoed stelt de mens-die-vlees-is zekerheid in het vooruitzicht, maar buit in werkelijkheid zijn kwetsbaarheid uit.

In het diakenambt gaat het om niet minder dan een heilsbelofte: „In vrede kan ik mij te ruste be-geven en aanstonds inslapen, want Gij alleen, o HERE, doet mij veilig wonen (Ps. 4, 9).

Het is van grote betekenis voor de gemeente, dat wij dat ambt formuleren, passend in de tijd, staande in onze nieuwtestamentische vrijheid en in harmonie met wat de Schrift ons aanreikt.

Ik heb een poging gedaan, om mij heen kijkende, enkele aanknopingspunten aan te dragen.

Kort samengevat:

De diaken draagt een ambt, hij handelt als een geroepene, zelfstandig, met gezag, in verantwoordelijkheid:

Dit is zijn dienst:

Hij bedient Gods Woord, bestelt de barmhartigheid van Christus, richt zich op de lichamelijke nooddrift, verheft de terneergebogene, bewaakt de gemeenschap der heiligen.

Ik neem aan, dat meerderen onder u staan naar het ambt van Dienaar des Woords. Wanneer, als de pastorie eenmaal weer achter u ligt, één kind van God u zou zeggen: „Vriend, je was een goed diaken”, dan is uw moeite niet tevergeefs geweest.

Persschouw

Preken en bidden

In „GETROUW”, het bekende maandblad van de ICCC staan vaak artikelen, die je blik verruimen, omdat ze je bepalen bij wat er in de wereldkerk gaande is. Ook artikelen door buitenlandse theologen gepubliceerd worden geheel of gedeeltelijk geciteerd. Zo troffen wij onderstaande bijdrage aan van de Zuid-afrikaanse dr L. Oosthuizen, overgenomen uit „Die Kerkbode” van 13 februari 1985. Onder het opschrift: „Preek een goddelijk wonder wat afgebid moet word”, schrijft hij:

„Als predikanten kunnen we toch zo vaak de paarden achter de wagen spannen. Ik bedoel dat wij de preek eerst proberen klaar te krijgen („regdokter”) en daarna proberen recht te bidden („regbid”).

Dikwijls wordt hard aan een preek gewerkt en als die klaar is om te worden gehouden, wordt er nog gauw gebeden dat het toch een gezegende preek zal zijn – om Jezus' wil. Amen. Het gebed fungeert hier als het ware als een geurmiddel dat aan een geheel bereide maaltijd wordt toegevoegd, of als een kers die op het allerlaatst op een cake wordt gezet. Preken mislukken dikwijls, en dat is dan niet maar omdat de predikers niet hard aan hun preek hebben

gewerkt, maar omdat het „preek-maakproces” niet van begin tot eind doordrenkt is van het gebed om de bijstand van de Heilige Geest.

Gebed is een wezenlijk en integrerend bestanddeel van het preekmaakproces. Alle ware prediking komt op uit, en wordt gedragen door gebed. Gebed is niet onwetenschappelijk. Het maakt juist de prediking tot wetenschappelijke en methodisch-korrekte prediking. Gebed en exegese sluiten elkaar niet uit, maar juist in. Het gebed is juist de hermeneutische methode bij uitnemendheid. In het gebed wordt de God van de geschiedenis gesmeekt om de tekst van het verleden voor het heden duidelijk te maken. Wie dus bezig is rondom een tekst te bidden, is bezig met theologische exegese.

De prediker is niet slechts bedienaar van het Woord. Hij treedt ook op als gebedsbemiddelaar. Hij treedt bij God in voor de gemeente tot welke hij Gods Woord gaat richten.

Niet alleen moet gebed aan de prediking voorafgaan, het moet er ook op volgen. Om de waarheid te zeggen: echte prediking kan o.a. daaraan worden gemeten, of zij de naam Gods op zodanige wijze verkondigt dat het de gemeente tot een nieuwe wijze van aanbidding en lofprijzing inspireert. Als de gemeente teleurgesteld huiswaarts keert, mogen we ons gerust wel eens afvragen of er genoeg om die preek is gebeden. Dikwijls zijn de beste gedachten van een prediker niet die welke hij van te voren heeft overpeinds, maar die op de kansel als het ware op engelenvleugelen naar hem toe gedragen zijn. Dit is de ware rhetorica die slechts de Heilige Geest ons kan schenken.

Als de prediker niet een man des gebeds is, kan hij wellicht beter op elke andere plaats staan dan op de kansel.

Misschien zouden we één en ander wat anders formuleren. Maar de bedoeling van de scribent is duidelijk en wat hij te berde brengt serieuze overweging waard. Een leven zonder gebed is een leeg leven! Waar het gebed verstomt sterft de kerk weg. Laten de dienaren van het evangelie ook in het gebedsleven voorbeelden der kudde Christi zijn. De Heilige Geest wil het als teken van zijn Pinksterdoorbraak gebruiken en zegenen voor henzelf en voor de hele gemeente. Het behaagt God nog steeds om door de dwaasheid der prediking te redden hen, die geloven. Maar Hij wil wel, dat wij daarom bidden!

O. Mooiweer, Enschede

Kerknieuws

Eindhoven

Met ingang van heden is het scribaat in handen van br. A. Valstar, Ministerlaan 35, 5631 NA Eindhoven, tel. 040-816150.

Theologisch Studie Gezelschap

De eerstvolgende bijeenkomsten (in het kerkgebouw van NGK Breukelen, op maandagmorgen van 10.00 tot 12.30 uur) zijn als volgt vastgesteld:

2 september: M. de Jong (Alphen a.d. Rijn): preek HC 20;

7 oktober: W. Smouter (Rijswijk Z.H.) leidt gesprek in over de prediking, n.a.v. twee brochures uit CGK-kring;

25 november: H. J. Bruins (Vlaardingen): preek NT.

Nadere inlichtingen bij J. C. Schaeffer (Emmeloord) of W. Borgdorff (Doorn).

Alle collega's kunnen ervan overtuigd zijn van harte welkom te zijn!

4e Regionale ontmoetingsdag in Groningen

De 4e regionale ontmoetingsmorgen zal D.V. gehouden worden op zaterdag 21 september a.s. in de Maranathakerk, van Lennep-laan 97 te Groningen (zuid).

Spreker is prof. dr. J. P. Versteeg te Apeldoorn over het onderwerp: „Wat kunnen we voor elkaar betekenen?” Er zal ruime gelegenheid zijn voor bespreking. De aanvang is 10.00 uur (vanaf 9.30 uur koffie) en er wordt om ± 12.30 uur afgesloten.

Deze jaarlijkse ontmoetingsmorgen worden georganiseerd door de „Regionale Kontaktcommissie van Chr. Geref. en Ned. Geref. Kerken in het noorden des lands”.

Voorzitter sinds ruim een jaar is ds J. Plantinga te Leeuwarden. Vorige bijeenkomsten werden georganiseerd in Assen (2x) en Heerenveen.

In verband met het vertrek van ds Hardeman naar Brazilië werd tot opvolger benoemd ds R. W. J. Soeters te Groningen (C.G.), terwijl br. Louwerse te Haren werd opgevolgd door br. D. A. L. Houwen, eveneens te Haren (N.G.).

U bent van harte welkom op 21 september a.s.!

T. Meints, sekr.

Vrouwencontactdag

Zoals we al eerder berichtten wordt de landelijke vrouwencontactdag gehouden D.V. 11 september in Kerkcentrum „de Open Hof” te Dronten. Ds F. v. Deursen van Apeldoorn zal spreken over: „Neem een voorbeeld aan Ruth”.

De kerk is open om kwart voor tien en het programma zal ± 4 uur afgelopen zijn.

De kosten zijn f 10,-, inclusief koffie en broodmaaltijd.

Het Kerkcentrum ligt direkt bij het busstation. De mensen, die met de auto komen kunnen de borden Dronten-centrum volgen. In verband met de voorbereidingen wordt u verzocht u vóór 1 september op te geven bij: A. Vos-Borkent, Lijzijde 104, Dronten, tel. 03210-3383. We hopen dan op 11 september samen een fijne dag te hebben.

Uit breder kring

„Goed werk” helpt Derde Wereld aan werk

Op 31 augustus zal de kortgeleden opgerichte Stichting „Goed werk” zich presenteren op een openingsdag in „De Ark”, Imminkstraat te Amerongen. Aanvang 13.30 uur.

Gast spreker is de heer H. Hofstede, vice-voorzitter van het Christelijk Nationaal Vakverbond.

„Goed werk” is een christelijke organisatie, die producten uit de Derde Wereld op de Nederlandse markt brengt om zodoende mensen in de Derde Wereld concreet aan werk en inkomen te helpen. „Goed werk” zet de activiteiten voort, die begonnen zijn door een onderdeel van het evangelisch hulpfonds Tear Fund, dat wegens een interne reorganisatie besloot de activiteiten van dat onderdeel te beëindigen.

„Goed werk” richt zich op een breed christelijk publiek. Naast het bieden van praktische hulp aan de Derde Wereld gaat zij ook bewustwording stimuleren van de structurele aspecten van de arm-rijk-problematiek in het licht van de Bijbelse boodschap.

Kantoor en magazijn van „Goed werk” zijn gevestigd aan de Industrieweg Noord 6 te Amerongen, tel. 03434-54622, toestel 55.

Werken of studeren in Utrecht

We willen alle (aankomende) studenten en werkende jongeren van de stad Utrecht uitnodigen voor het seizoenstart-weekend van de Christelijk Gereformeerde Kerk van Utrecht-centrum.

Dit weekend dat op 13, 14 en 15 september te Driebergen wordt gehouden heeft als thema „Macht”. Dit thema zal worden uitgewerkt d.m.v. discussie, film, rollenspel, etc.

Als spreker hebben we ds Vogel uit Eindhoven uitgenodigd.

Voor inlichtingen en opgave bel: Jan Verhoek, Thinstraat 77, tel.

Administratie

Administratie-adres:

Postbus 84,
3956 ZS Leersum
Tel. 03434-54288

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen: uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 nov.

Abonnementsprijs:

f 47,— per jaar of f 25,— per half jaar.
Voor studenten f 38,— per jaar.
Buitenland f 55,— per jaar of f 70,— per luchtpost.
Gironummer 404945 t.n.v. Geref. Persver. Opbouw, Hoenderkopershoek 8, 3981 TE Bunnik.
Tel. 03405-61447.

Advertentieprijs:

40 ct. per mm.
familieberichten 35 ct p. mm.
Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”,
Nooitgedacht 3, 3701 AL Zeist.
Tel. 03404-22452.

030-311891 of Corine de Groot, Soendastraat 6bis, na 18.00 uur tel. 030-949159.

Presentatie van een groeiende studentengroep

De E.N.S. (Evangelisatie Nederlandse Studenten) heeft het laatste jaar een flinke groei meegeemaakt. Deze Christelijke studentengroepering werkt nu in: Enschede (Campus voor Christus), Leiden (Evangelisatie Leidse studenten), Utrecht (Evangelisatiebeweging Utrechtse Studenten) en Rotterdam (Rotterdamse Evangelische Studenten). Ze ziet het als haar taak om mee te helpen alle studenten te bereiken met het evangelie. Naast diverse evangelisatie-activiteiten zijn er de bijbelstudiegroepen, trefavonden, weekenden en vormende bijeenkomsten. De E.N.S. is interkerkelijk, en een onderdeel van het Instituut voor Evangelisatie. Dit jaar hoopt ze mee te werken aan de wereldwijde Explo-conferentie. Voor de Nederlandse en Belgische studenten wordt die gehouden in Haamstede, in de dagen na Kerst.

Voor informatie over deze studentengroep: E.N.S., t.a.v. Bram Krol, postbus 271, 3940 AG Doorn.

Stichting Geestelijk Lied Gereformeerde Gezindte presenteert eerste proefbundel (voor de nieuwe basisschool)

Op initiatief van een aantal neerlandici, musici en predikan-

ten, die zich rekenen tot de gereformeerde gezindte, is drie jaar geleden een stichting opgericht die zich ten doel stelt een nieuwe liedbundel, die wat de inhoud betreft in overeenstemming is met het gereformeerd belijden, te vervaardigen.

Een bundel die geschikt is voor de scholen, voor het gezin en voor allerlei vormen van kerke-werk.

Vrij spoedig bleek dat vooral met het oog op de nieuwe basisschool een verantwoorde bundel aparte aandacht en inzet vergde en voorrang diende te hebben.

Wij zijn dankbaar dat we uitgerkend op het moment dat de nieuwe basisschool van start gaat met een eerste proefbundel kunnen komen. Daarin is een vijftigtal nieuwe liederen opgenomen voor de doelgroep 4-12 jaar.

Het zijn grotendeels bijbelliederen. De tekst bevat een eenvoudige weergave van een bijbelverhaal. Gepoogd is zo dicht mogelijk bij de bijbeltekst te blijven. De teksten komen uit handen van de Reformatorische werkgroep bijbellied, drs A. F. Troost en drs H. van 't Veld.

Het karakter van een proefbundel wordt onderstreept door een losbladige uitgave. Tevens is een enquête-formulier toegevoegd, waarop gebruikers van de bundel hun beoordeling kunnen geven. Deze gegevens worden te zijner tijd verwerkt voor een definitieve uitgave van de bundel, die overigens van groter omvang zal zijn.

Naast deze bundel voor de basisschool, die ook geschikt is voor het gebruik in gezin en kerkelijk jeugdwerk (met name denken wij aan het zondagsschoolwerk en allerlei vormen van (kinder-) evangelisatiewerk), hoopt de stichting volgend jaar een liedbundel uit te geven met zo'n 250 liederen, bestemd voor de overige leeftijdsgroepen. Veel klassieke leiders zijn inmiddels her-dicht. Engelse hymnes zijn (op-nieuw) vertaald. Sommige bekende en geliefde liederen zijn alleen, wat taalgebruik betreft, aangepast. In deze uitgave worden ook nieuwe berijmde bijbel-gedeelten opgenomen.

Op deze manier hoopt de stichting een bijdrage te kunnen leveren aan het zingend belijden in meerdere verbanden.

De titel van de nu verschenen proefbundel is met het oog daarop gekozen: 'Uit de mond der kinderen...'. Daarin ligt de bede besloten dat vele kinderen bij dit zingend belijden van de ene Naam worden betrokken.

De proefbundel kunt u bestellen door f 13,95 plus f 5,- verzendkosten over te maken op giro nr. 5330244 ten name van Stichting Geestelijk Lied Gereformeerde Gezindte, Jellissenkamp 56 te

Zwolle, onder vermelding van 'proefbundel'. Bij meer dan 10 exemplaren betaalt u f 11,50 plus verzendkosten.

Voor de goede voortgang van het werk van de stichting blijven giften overigens welkom. Daartoe kunt u gebruik maken van hetzelfde gironummer.

Dankbaar zijn we voor de adhesie-betuigingen en de financiële steun die we reeds mochten ontvangen.

Het Bestuur van de Stichting bovengenoemd,

ds W. Dankers (N.H.), voorz.

ds J. van Amstel (C.G.), secr.

M. Lok (N.G.), penningm.

dr Chr. Fahner (Ger. Gem.)

P. J. Wilschut (Geref. Vrijg.).

Geref. School voor M.A.V.O.
1e Ebbingestraat 11, 8261 XC Kampen

Wij vragen
zo spoedig mogelijk

een docent(e)

wis -en/of natuurkunde
(28 uur)

Inlichtingen bij en sollicitaties aan de directeur H. Strating, tel. 05202-13035 (school) of 05202-14957 (privé).

JEUGDBLAD „VERKENNING”

Een blad voor heel de jeugd van de Nederlands Gereformeerde Kerken. Een 'must' voor de jeugdverenigingen en een aanwinst voor persoonlijk gebruik: dat is 'Verkenning' het jeugdblad dat 10 maal per jaar wordt uitgegeven door de Stichting Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk.

Dit jaar kun je de volgende artikelen verwachten:

geloofsbelijdenis,
belijdenis,
werk en vrije tijd,
geldbesteding,
alleen zijn,
muziek,
zending,
de ambten in de gemeente,
etc. etc.

Dit jaar ook een nieuwe rubriek: schets van de maand elke maand een uitneembare schets over O.T. (3x), N.T. (3x) en 2 x actuele onderwerpen. Bovendien krijg je twee keer per jaar een bijzonder schetsnummer, dat extra waardevol is.

Kom nu in de kring van Verkenning-abonnee's, door je op te geven bij Laura Strating, Westzanerdijk 136, 1507 AL Zaandam, tel. 075-351408. De complete jaargang, die net begonnen is, kost je dan f 20,—.

**PLAATS
UW FAMILIEBERICHTEN
IN DIT BLAD!**

Beweging '85

reformatorisch wijsgerig informatief tijdschrift

Het nummer van augustus is een speciaal nummer. Het onderwerp sluit aan bij het **KONGRES**, dat Beweging organiseert op 5 oktober onder de titel **GOD en ONZE KULTUUR**. Ook los van het kongres kan de inhoud van dit nummer christenen helpen te functioneren in onze geseculariseerde tijd.

Medewerkers aan dit nummer zijn: dr. F. de Graaf, prof. dr. H. G. Geertsema, drs. R. D. Henderson, A. J. van Heusden en prof. dr. ir. E. Schuurman.

ANTWOORDSTROOK opsturen in een open, ongefrankeerde envelop, aan Centrum voor Reformatorische Wijsbegeerte, Antwoordnummer 33. 3600 VB Maarssen.

- ☐ ik neem een kennismakingsabonnement op Beweging 85 (10 gulden voor het eerste jaar, daarna 25 gulden)
- ☐ ik geef mij op voor het **Bewegingskongres** op 5 oktober over 'God en onze cultuur'. Ik wil wel/niet een NS-redukatiebon.
- ☐ Stuur mij het gratis **Informatiebulletin** met alle activiteiten van de beweging.

naam

adres

postcode + woonplaats

O 4

Beweging presenteert: **KONGRES over**

God en onze cultuur

In enkele tientallen jaren lijkt het geweten van een heel volk drastisch te veranderen. Dat wordt onder andere geïllustreerd door de Nieuwe medische ethiek, waar in 1984 een Bewegingskongres over handelde. Er is een heel nieuwe cultuur ontstaan zonder God. Hoe is de stand van zaken van die ontwikkeling op het ogenblik? Hoe kunnen christenen zich in deze situatie zinvol opstellen?

Vorbereiding: de inhoud van het augustusnummer van Beweging geeft zinvolle informatie ter voorbereiding. Bovendien ontvangt iedere deelnemer een programma-boekje.

Tijd: Zaterdag 5 oktober, van 10.00-16.00 uur.

Plaats: Schouwburg Gooiland, Emmastraat 2, 1211 NG Hilversum, tel. 035-12079.

Kosten: f 12,50 inclusief lunch en NS-redukatiebon voor 20% korting per treinkaartje.

Sprekers:

dr. F. de Graaff, hervormd predikant en cultuurtheoloog;
A. J. v. Heusden, adj. directeur Youth for Christ Nederland;
prof. dr. J. v. d. Hoeven, hoogleraar moderne wijsbegeerte;
prof. dr. ir. E. Schuurman, hoogleraar reformatorische wijsbegeerte.

- Advertenties moeten uiterlijk dinsdagmorgen 10.00 uur ter drukkerij zijn.
- Advertenties met een foto of tekening 1 week voor verschijning van dit blad!